

ЕКСПЕРТНИЙ ВИСНОВОК

галузевої експертної ради щодо можливості акредитації освітньої програми

Заклад вищої освіти	Державний заклад "Луганський національний університет імені Тараса Шевченка"
Освітня програма	17834 Прикладна політологія
Рівень вищої освіти	Магістр
Спеціальність	052 Політологія

Цей експертний висновок складений за результатами розгляду галузевою експертною радою (ГЕР) акредитаційної справи. Розгляд справи ГЕР є частиною акредитаційної процедури Національного агентства і здійснюється на основі поданих закладом відомостей про самооцінювання освітньої програми, а також звіту експертної групи про результати акредитаційної експертизи.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID - ідентифікатор

ВСП - відокремлений структурний підрозділ

ГЕР - галузева експертна рада

ЄДЕБО - Єдина державна електронна база з питань освіти

ЄКТС - Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система

ЗВО - заклад вищої освіти

ОП - освітня програма

ЕКСПЕРТНИЙ ВИСНОВОК

галузевої експертної ради щодо можливості акредитації освітньої програми

29.04.2020 р.

Справа № 0141/АС-20

Галузева експертна рада Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти з галузі знань «05 Соціальні та поведінкові науки» у складі:

Шаульська Лариса Володимирівна – головуючий,
Анжеліка Герасименко,
Шандор Федір,
Фісун Олександр Анатолійович,
Фалько Наталя Миколаївна,
Скрипник Тетяна Вікторівна,
Орловська Юлія Валеріївна,
Оксамитна Світлана Миколаївна,
Кужелєв Михайло Олександрович,
Кривенко Ірина Степанівна,
Ігнатюк Анжела Іванівна,
Жарова Любов Валеріївна,
Вершиніна Дарина Миколаївна,
Величко Олександр Петрович,
Мацієвський Юрій Володимирович,

за участі запрошених осіб:

Савченко Сергій Вікторович – представник ЗВО,
Новоскольцева Людмила Олександрівна – гарант ОП,
Семенець-Орлова Інна Андріївна – керівник експертної групи,
Стогова Ольга Володимирівна – член експертної групи,
Метельський Данило Олександрович – член експертної групи,

розглянула на своєму засіданні матеріали акредитаційної справи щодо акредитації освітньої програми:

Назва ЗВО	Державний заклад "Луганський національний університет імені Тараса Шевченка"
Назва ВСП ЗВО	<i>не застосовується</i>
ID освітньої програми в ЄДЕБО	17834
Назва ОП	Прикладна політологія
Галузь знань	05 Соціальні та поведінкові науки
Спеціальність	052 Політологія
Спеціалізація (за наявності)	<i>відсутня</i>
Рівень вищої освіти	Магістр
Вид освітньої програми	Освітньо-професійна

За результатами розгляду акредитаційної справи галузева експертна рада

РЕКОМЕНДУЄ

ухвалити рішення про умовну (відкладену) акредитацію.

За – 13, Проти – 1

1. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку ГЕР

підстави для відмови в акредитації, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, або для призначення повторної акредитаційної експертизи, відсутні

наявні підстави для відмови в акредитації, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

наявні підстави для призначення повторної акредитаційної експертизи

2. Обґрунтування ГЕР

У цьому розділі ГЕР надає власну оцінку відповідності освітньої програми, базуючись на змісті звіту експертної групи та інших матеріалах акредитаційної справи.

Заповнення полів «Обґрунтування» є обов'язковим, якщо ГЕР змінює рівень відповідності, визначений експертною групою, або підтверджує рівень відповідності А, Е чи F. У цих випадках необхідно заповнити обґрунтування не менше як за одним підкритерієм у межах відповідного критерію.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень Е

Обґрунтування ГЕР

1.1 Освітня програма має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти

1.1. Загалом не відповідає. Цілі ОП сформульовані надто загально і не відображають її унікальності. Наприклад, мета ОП передбачає...«формування здобувачами вищої освіти професійної компетентності в сфері політології, що становить умову успішного застосування їх особистісного людського капіталу в різноманітних соціальних системах та імплементації інноваційної моделі розвитку суспільства, здатних вирішувати складні задачі та практичні проблеми». Таке формулювання не демонструє прикладного характеру програми та відмінностей від інших програм. У своєму висновку експертна група також звертає на це увагу, однак, ми вважаємо цю прогалину суттєвою.

1.2 Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін

Матеріали справи свідчать про недостатній рівень врахування позицій та потреб стейкхолдерів для обґрунтування цілей ОП та програмних результатів навчання. Рецензії зовнішніх стейкхолдерів мають формальний характер. Факти, що могли б стати підставою для оцінки впливу стейкхолдерів на проведення навчального процесу, відсутні.

1.3 Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм

Загалом не відповідає. Програмні результати навчання не відображають предметної сфери ОП - прикладної політології. Крім того, у відомостях про самооцінювання ті самі ПРН наведені як аргумент, що ОП відбиває тенденції розвитку спеціальності і враховує галузевий і регіональний контекст. Наведені тут ПРН (ПРЗ 2 "Комплексне розуміння природи та значення політики як специфічного виду людської діяльності та особливої сфери пізнання, включаючи розвиток уявлень про політику та її сучасні інтерпретації"; ПРЗ 5 "Комплексне знання щодо принципів функціонування й закономірностей розвитку влади і публічної політики, політичних інститутів та процесів, політичної поведінки, політичної культури та ідеології, світової політики та політики окремих країн і регіонів") прямо

не стосуються предметної сфери ОП. Використання досвіду подібних вітчизняних програм у відомостях про самооцінювання подано як запозичення окремих курсів. Досвід іноземних програм враховано недостатньо. Перелічені у пунктах 1.1. і 1.3 недоліки є суттєвими, але такими, що можуть бути усунуті впродовж одного року.

1.4 Освітня програма дає можливість досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності).

За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти програмні результати навчання мають відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня

не застосовується

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень Е

Обґрунтування ГЕР

2.1 Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності)

не застосовується

2.2 Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, становлять логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дають можливість досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання

Загалом не відповідає. Окремі фахові компетентності (ФК 1, ФК4) повторюють зміст ПРН (ПРЗ 2, ПРЗ 5). Більше того, з десяти перелічених в ОП ПРН (умінь) лише один (10) стосується предметної сфери ОП. Усі інші ПРН, як і фахові компетентності, стосуються предметної сфери спеціальності – політології. Зміст освітніх компонентів не відповідає назві та предметній сфері ОП: з чотирьох обов'язкових курсів циклу професійної підготовки лише один («Політичне моделювання та консультування») дотичний до предметної області ОП. Інші курси мають загальний характер («Тенденції та напрями сучасної політології», «Сучасна політична думка України», «Політична участь: теорія і практика»). Необґрунтованим є включення до нормативної частини ОК9 «Педагогіка та психологія вищої школи», а також присвоєння кваліфікації викладача закладів вищої освіти.

2.3 Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною)

Загалом відповідає, але лише в частині відповідності спеціальності, а не ОП.

2.4 Структура освітньої програми передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін в обсязі, передбаченому законодавством

Вибіркові дисципліни циклу професійної підготовки складені таким чином, що з двох курсів студенти можуть обрати один. Перелік вибіркових дисциплін загалом відповідає предметній сфері спеціальності, однак жодна з вибіркових дисциплін прямо не стосується предметної області ОП.

2.5 Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дає можливість здобути компетентності, потрібні для подальшої професійної діяльності

Загалом не відповідає. Є підстави визначити невідповідність змісту практики цілям та назві ОП. ОП передбачає дві практики: науково-педагогічну і науково-дослідну, які прямо не стосуються її предметної сфери. У програмі науково-дослідної практики присутнє формулювання «асистентська (виробнича) практика» <http://luguniv.edu.ua/wp-content/uploads/2020/02/Naukovo-doslidnytska-praktyka-vyrobnycha.pdf>. Очікується, що саме практика мала б забезпечити прикладний фокус програми та стати базою для відпрацювання відповідних компетентностей. Аналіз змісту робочих програм практики підтвердив відсутність орієнтації на розвиток практичних навичок політичного аналізу, політичної аналітики, консалтингу тощо). Бази проходження науково-дослідної практики не визначені. Пояснення структури оцінювання немає. Відзначені у пунктах 2.2, 2.4 і 2.5 недоліки є суттєвими, але такими, що можуть бути виправлені впродовж одного року.

2.6 Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (softskills), що відповідають заявленим цілям

не застосовується

2.7 Зміст освітньої програми враховує вимоги відповідного професійного стандарту (за наявності)

не застосовується

2.8 Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає фактичному навантаженню здобувачів, досягненню цілей та програмних результатів навчання

не застосовується

2.9 Структура освітньої програми та навчальний план підготовки здобувачів вищої освіти за дуальною формою у разі її здійснення узгоджені із завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти

не застосовується

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

3.1 Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному вебсайті закладу вищої освіти

Правила прийому є на сайті ЗВО, вони зрозумілі, однак терміни навчання в описі правил вступу на програму і в ОП різні (1.5 і 1.6 років). У програмі фахового вступного випробування немає пояснення, з яких блоків/курсів вона складена, у якій формі відбувається вступне випробування, як оцінюється. У списку літератури є повторення, а сама література застаріла.

3.2 Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості самої освітньої програми

не застосовується

3.3 Визначено чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, що відповідають Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабон, 1997 р.), є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

не застосовується

3.4 Визначено чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, що є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

не застосовується

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

4.1 Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи

не застосовується

4.2 Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання в межах окремих освітніх компонентів (у формі силабуса або в інший подібний спосіб)

Силабуси складені таким чином, що у них некоректно сформульовані очікувані результати навчання, немає літератури до лекцій і семінарів, а лише загальний перелік рекомендованої літератури. У більшості силабусів література застаріла, в її основі підручники, а не сучасні наукові дослідження. Наприклад у силабусі курсу "Громадянська війна як суспільно-політичний феномен" немає жодної позиції, що стосується проблематики громадянської війни. Однак у викладача, яка веде цей курс, є публікації на цю тему.

4.3 Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми

не застосовується

4.4 Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі - викладачі) оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі

не застосовується

4.5 Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти

не застосовується

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

5.1 Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дають можливість встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компонента та/або освітньої програми в цілому, а також оприлюднюються заздалегідь

У відомостях про самооцінювання вказано, що семестровий контроль здійснюють у формі залік/екзамен. Однак у більшості силабусів ця форма контролю не відзначена. У більшості силабусів розподіл балів і види робіт мають уніфікований вигляд: письмова модульна контрольна робота, тестування – 40 балів; результати роботи на практичних заняттях – 40 балів; - самостійна робота – 20 балів. Пояснень щодо змісту контрольної і самостійної роботи немає.

5.2 Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності)

не застосовується

5.3 Визначено чіткі та зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для всіх учасників освітнього процесу, які забезпечують об'єктивність екзаменаторів, зокрема охоплюють процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

не застосовується

5.4 У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політику, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, яких послідовно дотримуються всі учасники освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через імплементацію цієї політики у внутрішню культуру якості) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності

не застосовується

Критерій 6. Людські ресурси

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

6.1 Академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання

не застосовується

6.2 Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дають можливість забезпечити потрібний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми

не застосовується

6.3 Заклад вищої освіти залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу

не застосовується

6.4 Заклад вищої освіти залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців

не застосовується

6.5 Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями

не застосовується

6.6 Заклад вищої освіти стимулює розвиток викладацької майстерності

не застосовується

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

7.1 Фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення освітньої програми гарантують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання

не застосовується

7.2 Заклад вищої освіти забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, потрібних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми

не застосовується

7.3 Освітнє середовище є безпечним для життя і здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою, та дає можливість задовольнити їхні потреби та інтереси

не застосовується

7.4 Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою

не застосовується

7.5 Заклад вищої освіти створює достатні умови щодо реалізації права на освіту для осіб з особливими освітніми потребами, які навчаються за освітньою програмою

не застосовується

7.6 Наявні чіткі і зрозумілі політика та процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних із сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

не застосовується

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

8.1 Заклад вищої освіти послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми

не застосовується

8.2 Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Позиція здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду освітньої програми

не застосовується

8.3 Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери

не застосовується

8.4 Наявна практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми

не застосовується

8.5 Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в освітній програмі та/або освітній діяльності з реалізації освітньої програми

не застосовується

8.6 Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій) беруться до уваги під час перегляду освітньої програми

не застосовується

8.7 В академічній спільноті закладу вищої освіти сформована культура якості, що сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою

не застосовується

Критерій 9. Прозорість та публічність

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

9.1 Визначені чіткі та зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

не застосовується

9.2 Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному вебсайті відповідний проєкт із метою отримання зауважень та пропозиції заінтересованих сторін

не застосовується

9.3 Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному вебсайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства

не застосовується

Критерій 10. Навчання через дослідження

Рівень відповідності (експертна група)

не застосовується

Рівень відповідності (ГЕР)

не застосовується

Обґрунтування ГЕР

10.1 Зміст освітньо-наукової програми відповідає науковим інтересам аспірантів (ад'юнктів) і забезпечує їх повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності в закладах вищої освіти за спеціальністю та/або галуззю

не застосовується

10.2 Наукова діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напряму досліджень наукових керівників

не застосовується

10.3 Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує в межах освітньо-наукової програми можливості для проведення й апробації результатів наукових досліджень відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквиумів, доступ до використання лабораторій, обладнання тощо)

не застосовується

10.4 Заклад вищої освіти забезпечує можливості для залучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, участь у спільних дослідницьких проєктах тощо

не застосовується

10.5 Наявна практика участі наукових керівників аспірантів у дослідницьких проєктах, результати яких регулярно публікуються та/або практично впроваджуються

не застосовується

10.6 Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у професійній діяльності наукових керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для унеможливлення наукового керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності

не застосовується

3. Рекомендації з подальшого удосконалення освітньої програми

У цьому розділі на основі звіту експертної групи та висновків ГЕР резюмуються рекомендації стосовно подальшого удосконалення освітньої програми, включаючи пропозиції щодо усунення виявлених під час акредитації недоліків. Заповнення цих полів є обов'язковим у всіх випадках, коли ГЕР погодилася або визначила рівень відповідності критерію B, E чи F.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми

Чітко сформулювати цілі ОП, вказавши її специфіку (прикладний характер) і відмінності від інших ОП. Провести ґрунтовний аналіз подібних ОП, які реалізуються у провідних вітчизняних (наприклад «Політичний маркетинг і менеджмент» в ЛНУ ім. І.Франка) та іноземних університетах. При перегляді ОП, визначитися з її фокусом (наприклад політична аналітика, політичний консалтинг, політичний маркетинг тощо). Таке вузьке фокусування допоможе підкреслити унікальність програми і привабить до неї вступників. Посилити співпрацю з працедавцями на всіх етапах: при проєктуванні ОП, в ході викладання, в межах організації практик.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми

Перелік заявлених ПРН та освітніх компонентів привести у відповідність до назви ОП (прикладна політологія). Забезпечити студентам можливість обирати курси з загального переліку університету, а не з двох/трьох курсів, які є у навчальному плані; уникати вибору дисциплін більшістю шляхом формування груп на вибіркові курси в межах факультету, університету. Забезпечити відповідність назв і змісту практик меті та фокусу ОП. У програмі науково-дослідної практики визначити місце/місця проходження практики.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання

На рівні ЗВО вноرمувати процедуру визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою

Оновити структуру силабусу так, щоб мета, очікувані результати навчання і його процес були зрозумілими для студента. Акцентувати увагу на розвитку аналітичних здібностей слухачів, шляхом введення як окремих курсів (напр. політичний аналіз, політичний менеджмент тощо), так і шляхом виконання письмових завдань (підготовка аналітичної довідки, аналітичного звіту тощо). Подбати про те, щоб студенти знали, яку літературу потрібно опрацювати до кожного семінарського заняття. Загальний список літератури у силабусах розділити на обов'язкову і додаткову. Забезпечити вплив політики інтернаціоналізації діяльності ЗВО на навчання та викладання за ОП; підтримувати посилення академічної мобільності, зокрема міжнародної.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність

Урізноманітнити форми контрольних заходів з наголосом на письмових завданнях.

Критерій 6. Людські ресурси

Підтримуємо рекомендації ЕГ

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси

Підтримуємо рекомендації ЕГ

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми

До стандартизованих анкет щодо якості програми, які є на сайті ЗВО, рекомендуємо додати анкету з оцінювання курсів студентами.

Критерій 9. Прозорість та публічність

На сайті університету/сторінці кафедри: доповнити і оновити програму вступного фахового випробування, розмістити програму комплексного випускного іспиту, оновити інформацією про результати наукової роботи.

Критерій 10. Навчання через дослідження

не застосовується

4. Додатки

Відсутні

***

Шляхом підписання цього експертного висновку я підтверджую, що внесені до нього відомості про присутніх на засіданні ГЕР і результати голосування членів ГЕР є достовірними, а експертний висновок було схвалено на засіданні ГЕР так, як його викладено вище.

Документ підписаний кваліфікованим електронним підписом.

Головуючий на засіданні ГЕР

ШАУЛЬСЬКА ЛАРИСА ВОЛОДИМИРІВНА